

Ierosināta lieta par sprieduma izpildīšanas pagriezienu lietās par darba samaksas piedziņu

2014. gada 14. maijā Satversmes tiesas 1. kolēģija ierosināja lietu „Par Civilprocesa likuma 635. panta sestās daļas, ciktāl tā attiecas uz sprieduma izpildīšanas pagriezienu lietās par darba samaksas piedziņu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”.

Apstrīdētā norma

Civilprocesa likuma 635. panta sestā daļa: „Lietās par [...] darba samaksas piedziņu [...] sprieduma izpildīšanas pagrieziens pieļaujams, ja atceltais spriedums pamatots uz prasītāja sniegtām nepatiesām ziņām vai uz viņa iesniegtiem viltotiem dokumentiem.”

Augstāka juridiskā spēka norma

Satversmes 92. panta pirmais teikums: „Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.”

Lietas fakti

Civilprocesa likums citastarp paredz regulējumu situācijām, kad spriedums lietā ir izpildīts, taču pēc lietas jaunas izskatīšanas lietas iznākums ir mainījies, piemēram, prasība, kas iepriekš tika apmierināta, tiek noraidīta. Šādos gadījumos personai, kurai par labu ir izpildīts spriedums, ir jāatdod atpakaļ viss, ko viņš ir saņēmis, vai, ja tas nav iespējams, jāatlīdzina mantas vērtība.

Apstrīdētā norma attiecībā uz šo regulējumu (sprieduma izpildīšanas pagriezienu) paredz izņēmumu gadījumiem, kad strīds ir par darba samaksas piedziņu. Šādos gadījumos sprieduma izpildes pagrieziens ir iespējams, ja atceltais spriedums pamatots uz darbinieka sniegtām nepatiesām ziņām vai uz viņa iesniegtiem viltotiem dokumentiem.

Konstitucionālo sūdzību par apstrīdēto normu ir iesniegusi SIA „RMB One”. Tai ir bijis strīds ar darbinieku par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un atlīdzību par darba piespiedu kavējuma laiku. Pirmajā instancē darbinieka prasība tika apmierināta

un tika noteikts, ka spriedums izpildāms nekavējoties. Tādējādi SIA „RMB One” bija pienākums citastarp samaksāt darbinieka labā piedzīto summu.

Apelācijas instancē pirmās instances spriedums tika atcelts. Taču tiesa, pamatojoties uz apstrīdēto normu, noraidīja lūgumu par sprieduma izpildes pagriezienu.

Konstitucionālās sūdzības iesniedzēja norāda, ka apstrīdētajai normai gan esot legītīms mērķis, proti, tā aizsargājot darbinieku intereses, taču normā ietvertais darba devēja tiesību ierobežojums esot nesamērīgs. Darba devējam šādā gadījumā vispār esot liegta iespēja atgūt darbiniekam nepamatoti izmaksāto darba samaksu. Tādējādi apstrīdētā norma nenodrošinot pušu procesuālo vienlīdzību.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz šā gada 14. jūlijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2014. gada 14. oktobris. Par lietas izskatīšanas procesu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216